

Документ за разглеждане в заседание

A9-0281/2023

3.10.2023

ДОКЛАД

Европейска стратегия за протеините
(2023/2015(INI))

Комисия по земеделие и развитие на селските райони

Докладчик: Ема Визнер

Съдържание

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	24
ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ОТ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ.....	26
ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ	27

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Европейска стратегия за протеините (2023/2015(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид своята резолюция от 17 април 2018 г. относно европейска стратегия за насърчаване на протеиновите култури – поощряване на производството на богати на протеин растения и бобови растения в рамките на европейския селскостопански сектор¹,
- като взе предвид своята резолюция от 24 март 2022 г. относно необходимостта от спешен план за действие на ЕС за гарантиране на продоволствената сигурност във и извън ЕС в контекста на нашествието на Русия в Украйна²,
- като взе предвид своята резолюция от 20 октомври 2021 г. относно стратегията „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система³,
- като взе предвид доклада на Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО) от 2022 г., озаглавен Thinking about the future of food safety and food allergies with regard to certain types of novel foods and protein sources (Да помислим за бъдещето на продоволствената сигурност и хранителните алергии във връзка с определени видове нови храни и източници на протеин),
- като взе предвид проучването на Съвместния изследователски център (JRC) от юли 2020 г., озаглавено Future of EU livestock: how to contribute to a sustainable agricultural sector? (Бъдещето на животновъдството в ЕС – как да се допринесе за устойчив селскостопански сектор?),
- като взе предвид Декларацията от Дъблин от 2022 г. относно социалната роля на селскостопанските животни,
- като взе предвид най-новите научни познания, включително т.нар. Декларация от Дъблин от 2022 г. и свързаните публикации в научното издание Animal Frontiers,
- като взе предвид доклада на Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО) от 2022 г., озаглавен Thinking about the future of food safety – a foresight report (Да помислим за бъдещето на продоволствената сигурност – прогнозен доклад),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 15 ноември 2022 г., озаглавено „Към силен и устойчив сектор на водораслите в ЕС“ (COM(2022)0592),

¹ [ОВ С 390, 18.11.2019 г., стр. 2.](#)

² [ОВ С 361, 20.9.2022 г., стр. 2.](#)

³ [ОВ С 184, 5.5.2022 г., стр. 2.](#)

- като взе предвид Agricultural Outlook 2022 - 2031 (Перспективи пред селското стопанство за периода 2021 – 2031 г.) на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и ФАО,
- като взе предвид доклада на Комисията от декември 2022 г., озаглавен EU agricultural outlook for markets, income and environment 2022-2032 (Перспектива пред селското стопанство на ЕС – за пазарите, доходите и околната среда 2022 – 2032 г.),
- като взе предвид доклада на ФАО, озаглавен Contribution of Terrestrial animal source food to healthy diets for improved nutrition and health outcomes – An evidence and policy overview on the state of knowledge and gaps (Принос на сухоземните животни като източник на храна за здравословни хранителни режими за по-добри резултати за храненето и здравето – преглед на фактите и политиките относно равнището на познанията и пропуските),
- като взе предвид доклада на ФАО и Световната здравна организация (СЗО) от 2019 г., озаглавен Sustainable healthy diets – guiding principles (Устойчиви здравословни хранителни режими – ръководни принципи),
- като взе предвид доклада на ФАО от 2021 г., озаглавен Integration of environment and nutrition in life cycle assessment of food items: opportunities and challenges (Включване на околната среда и храненето в оценката на жизнения цикъл на хранителните продукти – възможности и предизвикателства),
- като взе предвид доклада на Комисията от 22 ноември 2018 г. относно развитието на растителните протеини в Европейския съюз (COM (2018) 0757),
- като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 4 януари 2023 г., озаглавен „Двигатели на продоволствената сигурност“ (SWD(2023)0004),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 20 май 2020 г., озаглавено „Стратегия „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система“ (COM(2020)0381),
- като взе предвид споразумението, прието на 21-ата конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (COP 21) в Париж на 12 декември 2015 г. (Парижкото споразумение),
- като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата)⁴,
- като взе предвид Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие и целите за устойчиво развитие (ЦУР),
- като взе предвид „Перспективи на ООН за световното население 2022 г.“,

⁴ [ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1.](#)

- като взе предвид Agricultural Outlook 2021-2030 (Перспективи пред селското стопанство за периода 2021 – 2030 г.) на ОИСР и ФАО на ООН,
 - като взе предвид проучването на групата за оценка на научно-технологичните възможности, озаглавено 'Got Protein?' Alternative protein sources in sustainable animal and human nutrition: Potentials and prospects (Имате протеини? Алтернативни източници на протеини в условия на устойчиво хранене на животните и хората: потенциали и перспективи),
 - като взе предвид Версайската декларация от 10 и 11 март 2022 г.,
 - като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид становището на комисията по рибно стопанство,
 - като взе предвид доклада на комисията по земеделие и развитие на селските райони (A9-0281/2023),
- A. като има предвид, че протеините са от съществено значение както за хората, така и за животните, и следователно са незаменим компонент на ежедневно консумираните храни и фуражи;
- Б. като има предвид, че пандемията от COVID-19 и руското нашествие в Украйна оказаха значително въздействие върху европейската и световната търговия, като подчертаха, че ЕС трябва да диверсифицира своите вериги за доставки на храни и фуражи, за да увеличи отворената си автономност и да намали зависимостта си от суровини само от един или няколко чуждестранни доставчици, за да се засили производството на растителни протеини и цялостната устойчивост на протеиновия сектор на ЕС;
- В. като има предвид, че ЕС произвежда 77% от фуражния протеин, който използва (стойностите се повишават до 96% в случай на фуражи с ниско съдържание на протеини и 89% от фуража със средно съдържание на протеини); като има предвид обаче, че само 29% от високопротеиновите суровини, необходими за балансиране на фуражите за животни, произхождат от ЕС; като има предвид, че вследствие на това ЕС е силно зависим от вноса на продукти на растителна основа с високо съдържание на протеини от държави извън ЕС, което прави ЕС зависим от вноса на соя и брашно от Съединените щати и Южна Америка; като има предвид, че особено в Южна Америка тази зависимост често води до промени в земеползването и увеличаване на водния отпечатък на ЕС, наред с екологичните проблеми в държавите производителки, като например замърсяване на подпочвените води, недостиг на вода, загуба на хранителни вещества, ерозия на почвата и обезлесяване, което води до намаляване на биологичното разнообразие; като има предвид, че производството на протеинови култури може да има отрицателни социални и здравни последици в държавите производителки, утежнявани от слаби права на земевладение, заграбване на земи, принудително експулсиране и други нарушения на правата на човека;
- Г. като има предвид, че въпреки че производството на протеинови култури в ЕС се е подобрило през последните 10 години, продължава да има значителен недостиг

във вътрешното производство, тъй като животновъдството също се е увеличило, което затвърждава силната зависимост на ЕС от вноса на богати на протеини култури от държави извън ЕС;

- Д. като има предвид, че повишената кръговост между растителните и животинските протеини, например когато отпадъчни потоци от протеини на растителна основа, предназначени за производство на храни, се използват като фураж за производството на протеини от животински произход, наред с по-устойчивото производство на всички налични видове протеини, са от решаващо значение за прехода към по-устойчиви продоволствени системи с намалено въздействие върху климата и биологичното разнообразие; като има предвид, че увеличеното отглеждане и потребление на растителни протеини също са фактори, благоприятстващи прехода; като има предвид, че отпечатъкът на животинските продукти върху околната среда може да бъде намален чрез фуражни добавки, които помагат на животните за храносмилането на протеините и така намаляват емисиите им на метан и амоняк;
- Е. като има предвид, че бобовите култури и пасищата спомагат за поддържането и подобряването на качеството и плодородието на почвите, увеличават биологичното разнообразие, улавят въглерод и азот и допринасят за задържането на вода; като има предвид, че бобовите култури могат да се отглеждат с по-малко използване на химически тор поради симбиозата с почвените бактерии; като има предвид, че отглеждането на бобови култури, въпреки ниската си икономическа рентабилност, има положителен принос за смекчаване на изменението на климата и други въздействия върху околната среда, както и за намаляване на натиска от плевели, като по този начин се преодоляват предизвикателствата, свързани с околната среда и климата, в съответствие с целите на Зеления пакт;
- Ж. като има предвид, че новите техники за отглеждане биха могли да играят ключова роля за подобряване на рентабилността и за постигане на целите от Зеления пакт на ЕС, например чрез повишаване на добивите, увеличаване на съдържанието на протеини и качеството и биха могли да дадат възможност на ЕС да засили адаптирането на културите към регионалните условия и да ги направи по-устойчиви на изменението на климата и на патогени;
- З. като има предвид, че общата селскостопанска политика (ОСП) дава възможност за подпомагане на отглеждането на протеинови култури и пасища;
- И. като има предвид, че преработката на протеинови култури и пасища генерира вторични продукти, които могат да се използват по начин, който подпомага кръговата икономика, например използването им за консумация от човека, за възобновяема енергия, торове, фураж или за производство на „зелени“ химикали; като има предвид, че животновъдството произвежда като страничен продукт ценни торове, което подпомага устойчивостта на ЕС при производството на храни; като има предвид, че необходимият за отглеждане на култури азот се осигурява основно от синтетични торове, чието производство е скъпо и енергоемко; като има предвид, че като част от системите за управление на оборския тор, както и за безопасното използване на утайките от отпадъчни води, RENURE (REcovered Nitrogen from manURE – азот, добит от оборски тор)

увеличава ефективността на ресурсите и дава възможност за напредък към по-кръгова икономика;

- Й. като има предвид, че от животновъдството може да се получават силно бионалични протеини за хранене на хората;
- К. като има предвид, че при производството на всички видове селскостопански култури, включително протеиновите, се получава биомаса, която обикновено е негодна за консумация от човека (за получаване на 1 килограм протеини на растителна основа се генерират около три до пет килограма биомаса, която може да се използва само за храна на преживни животни);
- Л. като има предвид, че консумацията на местно и устойчиво произведени животински протеини допринася за продоволствената сигурност на ЕС и повишава жизнеспособността на селските райони в Европа; като има предвид, че животинските протеини се произвеждат в ЕС съгласно някои от най-високите стандарти за устойчивост в света от гледна точка на хуманното отношение към животните, климата и околната среда и често представляват важен компонент на балансирания хранителен режим; като има предвид, че отглеждането на селскостопански животни в ЕС е силно зависимо от вноса на растителни култури с високо съдържание на протеини, които трябва да се отглеждат на обработваема земя извън ЕС;
- М. като има предвид, че укрепването на европейската продоволствена устойчивост и сигурност чрез консумирането на произведени в ЕС протеини допринася за по-устойчиво производство в световен план;
- Н. като има предвид, че протеините от животински произход осигуряват висококачествени протеини и са най-бионаличният източник на протеини за хората, което е особено важно за жените в детеродна възраст, децата, юношите и възрастните хора или хората с крехко здраве;
- О. като има предвид, че екстензивното животновъдство, особено в отдалечените и планинските райони, е изключително устойчива дейност и спомага да се гарантира, че тези райони ще останат населени;
- П. като има предвид, че устойчивите протеини от водни растения и аквакултури могат да допринесат за световната продоволствена сигурност, изхранването и здравословния балансиран хранителен режим; като има предвид, че интензивните аквакултури може често да са съпътствани от различни отрицателни въздействия върху околната среда, като последиците от употребата на химикали или антибиотици; като има предвид, че водораслите могат да осигурят възможност за намаляване на отрицателните въздействия от аквакултурите върху околната среда;
- Р. като има предвид, че алтернативни протеини, като гъби или продукти от ферментация, изискват използване на богати на въглехидрати суровини; като има предвид, че за това производство може да се използват остатъци и потоци от отпадъци от производството на традиционни храни, с което да се допринася за по-кръгова икономика; като има предвид, че законодателството на ЕС за отпадъците

налага голяма регулаторна тежест на производителите, обработващи хранителни отпадъци;

- С. като има предвид, че потенциалът на протеините на основата на насекоми, предназначени за консумация от човека, и по-специално за хранене на животните, нараства и има потенциала да намали зависимостта на ЕС от вноса на протеини; като има предвид, че са необходими повече знания относно устойчивостта на отглеждането на насекоми и че на потребителите следва да се предостави ясната информация, която те искат, и информацията, на която те имат право относно наличието на съставки на основата на насекоми в различни крайни продукти;
- Т. като има предвид, че пазарът за всички видове устойчиво произведени протеини, особено растителни и животински протеини, се е развил през последните години; като има предвид, че производството на тези протеини създава много възможности за европейските земеделски стопани и производители на храни; като има предвид, че растителните протеини вече се радват на приемане, както и на високо и нарастващо търсене от потребителите и технологична зрялост;
- У. като има предвид, че потребителите призовават за повече прозрачност и информация относно устойчивостта на храните; като има предвид, че няма доброволни стандартизирани етикети или продуктови декларации, за да се гарантира екологичната устойчивост нито на протеините за консумация от човека, нито на протеините за фуражи или фуражни добавки;
- Ф. като има предвид, че е важно да се възприеме подход от гледна точка на веригата за създаване на стойност, за да се създаде добавена стойност за устойчиво произведените протеини, особено растителните протеини, тъй като производството на продукти от местни източници с висока добавена стойност укрепва веригата за създаване на стойност и насърчава земеделските стопани да инвестират;
- Х. като има предвид, че научните изследвания и иновациите в устойчивото производство на всички източници на протеини трябва да включват земеделските стопани и следва да засилят акцента върху растителните и животинските протеини, тъй като през последните десетилетия както частните, така и публичните научни изследвания и иновации на ЕС са съсредоточени главно върху зърнените култури и маслодайните семена;
- Ц. като има предвид, че общото обучение и предаването на знания достигат до едва около 10% от стопанствата в ЕС; като има предвид, че е изключително важно да се инвестира допълнително в обучение и консултантски услуги за земеделските стопани, да се разпространяват ноу-хау за протеиновите култури, най-добри практики, промени в поведението, отглеждането на пасища и извличането на протеини от алтернативни източници;

Ясна необходимост от всеобхватна стратегия на ЕС за протеините с цел увеличаване на потенциала за производство на протеини

1. призовава Комисията спешно да представи всеобхватна и амбициозна стратегия на ЕС за протеините, която да включва устойчивото производство и консумация на всички видове протеини в ЕС, особено на растителните и животинските протеини, и да въведе ефективни мерки за засилване на отворената европейска протеинова автономност в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план; подчертава, че следва да се даде приоритет на производството на протеинови култури и растителни протеини;
2. счита, че стратегията на ЕС за протеините следва да се основава на:
 1. визия за стратегическо и устойчиво производство и търговски потоци на протеини в ЕС, която да отговаря на нашите нужди и искания;
 2. план за действие за увеличаване на производството и консумацията на протеини на растителна основа в ЕС;
 3. по-добри условия за по-устойчиво производство на растителни и животински протеини в ЕС;
 4. разработване на устойчиви системи за протеини за храни и фуражи;
 5. цялостен подход, който задължително включва земеделските стопани заедно с цялата верига за създаване на стойност в областта на храните, като се вземат предвид принципите на кръговата икономика;
 6. конкретни научно обосновани политически действия за развитие, иновации и научни изследвания относно устойчиво произведените протеини;

Визия за увеличаване на производството на протеини в ЕС

3. подчертава, че от геополитическа и стратегическа гледна точка, както и за да се гарантира продоволствената сигурност, европейските равнища на устойчивост трябва да бъдат значително засилени в ключови сектори като доставките на храни и фуражи чрез намаляване, доколкото е възможно, на зависимостта от селскостопански продукти и ресурси само от един или няколко доставчика чрез по-силно вътрешно производство, като същевременно се насърчава конкурентоспособността на ЕС, за да се избегне концентрацията на пазари в ръцете само на няколко ключови участници; поради това подчертава, че ЕС трябва да засили производството на растителни протеини и че това може да се направи само поетапно, така че земеделските стопани и пазарите да могат да се адаптират по съответния начин;
4. подчертава, че устойчивото, диверсифицираното и местното производство на протеини трябва да бъде признато като ключов аспект на продоволствената и фуражната система на ЕС, за да се гарантира достатъчно наличие на безопасни и качествени храни и фуражи и да се поддържат функциониращи и устойчиви вериги на доставки на храни и търговски потоци; подчертава целта за постигане на по-устойчиви и диверсифицирани доставки на протеини в продоволствената система на ЕС;

5. счита, че отглеждането на протеинови растения и пасища може да има значителни ползи за качеството на почвата, климата и биологичното разнообразие и при определени условия има потенциала да намали вложените ресурси като торове и продукти за растителна защита; посочва, че екстензивното, основано на пасища, животновъдство отговаря на нуждите на естествения хранителен режим на животните и може да има положителни ефекти върху околната среда и срещу изменението на климата, като същевременно допринася за кръговата икономика; подчертава значението на зърнените култури и на пасищата, особено на тревните площи и на детелината, като източник на фураж за добитъка и счита, че държавите членки следва да обмислят въвеждането на екосхеми за бобови култури и пасища и да създадат специални фондове за богати на протеин растения, каквито имат някои държави членки; подчертава, че екстензивното животновъдство, особено в отдалечените и планинските райони, е устойчива дейност и предоставя на местното население допълнителни стимули за живот в тези райони;
6. посочва, че стратегията за протеините следва да подкрепя екологичния преход чрез развитието на устойчиви източници на протеини и да допринася както за отворената европейска протеинова автономия, така и за устойчивостта на земеделските стопани и селските райони на ЕС; признава ролята на източниците на протеини в кръговата икономика и счита, че развитието на кръгова икономика и гарантирането на производството на всички налични видове протеини, особено растителни и животински протеини, може да допринесе както за поддържането на високи равнища на човешко здраве, така и за създаването на условия за прехода към наистина устойчиви продоволствени системи; припомня значението и кръговостта между устойчивото животновъдно производство и отглеждането на култури;
7. счита, че развитието на устойчиво производство на растителни протеини в ЕС, както и повишаването на устойчивостта на животновъдното производство чрез мерки като увеличаване на кръговостта на веригите за създаване на стойност в областта на храните и фуражите, са ефективни начини за справяне с много от екологичните, обществените и климатичните предизвикателства, пред които е изправен ЕС, както и за предотвратяване на обезлесяването, преместването на производството и прекомерния риболов извън ЕС; счита, че земеделските стопани биха могли да играят ключова роля в изграждането на устойчива система за протеинови култури, ако получат подходяща подкрепа, и признава, че производството на протеини изисква цялостен подход за устойчиви и издръжливи продоволствени системи;
8. подчертава, че преместването на производството извън ЕС и вносът на говеждо месо или протеинови култури, като например соеви зърна, понякога е свързано с обезлесяване, неустойчиви промени в земеползването и отрицателни въздействия върху околната среда, като ерозия на почвата и замърсяване на подпочвените води, тъй като производителите извън ЕС могат да се придържат към по-ниски стандарти за устойчивост, регулаторни и етични стандарти в сравнение с производителите в ЕС; счита, че вносните продукти следва да отговарят на

сравними стандарти за устойчивост, за да се осигури по-голяма конкурентоспособност на производителите от ЕС и да се предотврати преместването на производството на ЕС в чужбина;

9. обръща внимание на непрекъснато нарастващото световно търсене на протеини, включително на протеини от животински произход;
10. припомня ангажиментите на ЕС към ЦУР на ООН и значителния принос на селското стопанство и аквакултурите в ЕС за осигуряването на устойчиви протеини, като се вземе предвид приносът на производството на протеини в ЕС за целите за устойчиво развитие;
11. счита, че укрепването на продоволствената автономност на Съюза е първостепенна цел, която изисква еднакви условия на конкуренция и твърда подкрепа за европейския селскостопански сектор;

По-добри условия за производство на протеини в ЕС

12. подчертава, че производството на протеини започва със земеделските стопани, с подкрепата на рибарите и производителите на аквакултури, съответно поради това те трябва да бъдат в центъра на стратегията, тъй като са от ключово значение за изграждането на устойчива протеинова система; подчертава, че рентабилен сектор на селското стопанство, храните и фуражите е предварително условие за силен сектор на протеините в ЕС; следователно призовава Комисията да проучи възможностите за благоприятстване на рентабилен бизнес модел за земеделските стопани, за да превърнат културите си в привлекателни храни и фуражни продукти като се увеличи устойчивостта на културите, добивите на протеини и качеството на протеините;
13. подчертава, че според баланса на ЕС за фуражния протеин всички видове протеини на растителна основа могат да допринесат за повишеното производство на протеини в ЕС: протеини с по-малко от 15% съдържание на протеин (фуражи, зърнени храни), протеини със средно съдържание на протеин от 15-30% (сухи фуражи, пшенични трици), протеини с високо съдържание на протеин от 30-50% (шрот от маслодайни семена), протеини с много високо съдържание на протеин над 50% (вторични продукти от производството на нишесте, картофени протеини, преработени животински протеини, протеини от насекоми); освен това подчертава, че научните изследвания на животинските протеини може да допринесат за увеличаване на тяхното производство;
14. подчертава, че европейското селско стопанство и предприятия трябва да станат по-конкурентоспособни в областта на протеините, предназначени за храни и фуражи, и че селскостопанският сектор е зависим от устойчиви и достъпни ресурси като енергия, фуражи, фуражни добавки, добри растителни материали, торове и почви с добро качество; счита, че за да се повиши конкурентоспособността на европейските производители на протеини, трябва да се увеличат стимулите и да се облекчи ненужната регулаторна тежест за производството на протеини;

15. признава важността на фуражните добавки за намаляване на емисиите, за подобряване на храносмилането на протеини и за гарантиране на правилни стратегии за хранене на животните и преформулиране на фуражите; подчертава, че срокът на разрешението за фуражни добавки трябва да бъде намален и да се допуска повече гъвкавост; подчертава, че процедурата за подновяване на разрешенията трябва да бъде изготвена така, че да не създава риск за постепенно изваждане от употреба на ефективни добавки;
16. припомня, че ще бъде невъзможно да се увеличи производството на растителни протеини без качествени растителни материали; припомня, че новите техники за отглеждане ще предоставят големи възможности за разработване на адаптирани на регионално равнище растения и видове, които са оптимизирани за европейските условия; счита, че са необходими повече научни изследвания и развойна дейност, свързани със зърнени култури, богати на протеини растения и трева, за да се повиши тяхната хранителна стойност, местната адаптация и устойчивостта спрямо природните заплахи;
17. призовава за бързо приемане на рамка, пригодена за новите техники за отглеждане на животни, за да се даде възможност за по-бързо разработване на нови и устойчиви растителни сортове, включително на протеинови култури;
18. счита, че контролът на вредителите и патогените играе жизненоважна роля за успешните добиви на богати на протеин култури и следователно мониторингът и научните изследвания относно появата, развитието и разпространението на тези вредители и патогени са от решаващо значение; признава, че разработването на ефективни мерки за намаляване на икономическите щети, причинени от тези вредители и патогени, както и разработването на алтернативни мерки от гледна точка на технически нововъведения, като прецизното земеделие или роботизацията, полезните насекоми или нискорисковите пестициди, са важни за увеличаване на европейското производство на протеини като цяло;
19. Счита, че наторяването на пасищата с оборски тор допринася за самодостатъчността на земеделските стопани от гледна точка на протеините; счита, че подходящо наторяваната трева остава най-евтиният, най-ефективният и най-устойчивият източник на протеини за преживните животни; призовава Комисията, като вземе предвид извършените оценки на околната среда, да предложи без забавяне средносрочни и дългосрочни политически мерки за затваряне на цикъла на хранителните вещества, например като се даде възможност за използване на алтернативни органични продукти като азот, добит от ферментационен продукт, от биоотпадъци, други продукти от оборски тор (RENURE), отпадъци от хранителната промишленост, чрез класифицирането им като заместител на химическите торове въз основа на научни критерии, което е възможност за земеделските стопани да намалят зависимостта си от химическите торове и да увеличат кръговостта в стопанствата и устойчивото животновъдно производство чрез оползотворяването и повторното използване на остатъчни вещества като оборския тор;
20. припомня, че производството на биометан, биогаз, биогорива или други химикали на биологична основа, които използват потоци от биологични отпадъци, е един от

факторите, допринасящи за по-устойчиво производство и е източник на значителни приходи, то увеличава стойността на богатите на протеини култури и засилва икономическата обосновка за тяхното възприемане от земеделските стопани, като в същото време предлага устойчива алтернатива на изкопаемите горива и допринася за значително намаляване на емисиите на парникови газове; подчертава, че растежът на производството на растителни протеини за храни и фуражи би могъл да доведе до използването на страничните продукти по повече начини за биоенергия и следователно до по-висока икономическа стойност от производството на протеини; във връзка с това счита, че трябва да се осигури последователност между различните политики на ЕС;

21. признава, че производството на енергия от възобновяеми източници на равнище стопанство често е свързано с производството на протеини и следва допълнително да бъде улеснявано, и че следователно увеличаването на производството на протеини може да помогне на ЕС да увеличи производството на биоенергийни продукти;
22. признава, че разработването, отглеждането и използването на богати на протеини култури често изисква нови управленски практики и сътрудничество между земеделските стопани и поради това счита, че следва да се извърши анализ на възможността в рамките на ОСП да бъдат признати нови организационни структури;
23. подчертава, че за да се стимулират инвестициите в по-здрави почви и нови практики на сеитбооборот, дългосрочните цели трябва да бъдат придружени с оценка на услугите, предоставяни на обществото;

Осигуряване на подходяща и функционална кръгова икономика чрез признаване на допълващата роля както на растителните, така и на животинските протеини в системата

24. подчертава значителния потенциал и добавената стойност на устойчиво произведените растителни и животински протеини и факта, че устойчивото развитие на сектора ще бъде от полза за европейските земеделски стопани, качеството на почвите, хранителните цикли, биологичното разнообразие, климата, кръговата икономика и човешкото здраве и че е стратегически важно за европейската продоволствена сигурност;
25. подчертава, че политиките трябва да създават еднакви условия на конкуренция между всички заинтересовани страни и продукти и че консумацията на протеини трябва да бъде по-устойчива; подкрепя политическите мерки, които дават възможност на потребителите да сравняват характеристиките на продуктите, както е посочено в предстоящата законодателна рамка за устойчива продоволствена система;
26. подчертава важността на грубия фураж, като пасища или детелина, по-специално в съчетание с животновъдно производство, като източник на протеини и положителните съпътстващи ползи от пасищата за биологичното разнообразие;

призовава Комисията и държавите членки да използват инструментите на ОСП, като екосхемите, за да стимулират тези източници на протеини в рамките на тези схеми; подчертава, че отглеждането на преживни животни е ефективен начин за превръщане на постоянните пасища в храна, налична за консумация от човека; подчертава значението на проектите, които извличат висококачествени протеини за храни и фуражи от пасища чрез биорафиниране и същевременно са в състояние да произвеждат биоенергийни продукти като страничен продукт; счита, че трябва да се вложат повече финансови средства в научни изследвания на биорафинирането и неговото търговското внедряване;

27. припомня, че производството на животински протеини, на базата на негодни за консумация ресурси, които се използват като фураж, например фуражи и странични продукти от преработката на богати на протеин растения, допринася в голяма степен за кръговостта, като свежда до минимум хранителните отпадъци, осигурява значителна добавена стойност на производството на богати на протеин растения и също така е от ключово значение за гарантирането на динамични селски райони, управлението на ландшафта и опазването на околната среда;
28. насърчава производството на соя в Европейския съюз като източник на растителен протеин чрез стимулиране на инвестициите в научноизследователска и развойна дейност за подобряване на качеството и добива на реколтата; обръща внимание на необходимостта от осигуряване на достъп до финансиране и необходимостта от допълнителна подкрепа за селскостопански производители, включително малките производители, за увеличаване на производството на соя в ЕС; счита за необходимо да се установят и насърчават най-добрите земеделски практики за отглеждане на соя в ЕС, включително използването на устойчиви производствени технологии и спазването на правилата за опазване на околната среда; обръща внимание на необходимостта от намаляване на зависимостта от държави, които не са членки на ЕС, по отношение на соята във фуражите за животни;
29. подчертава, че програмите за научни изследвания следва да се съсредоточат върху растителните протеинови култури, подходящи за европейския климат и условия за отглеждане, които могат да бъдат интегрирани в съществуващите земеделски системи; счита, че е важно да се окаже подкрепа на земеделските стопани при този преход, да се премахнат пречките за навлизане на този пазар и да се помогне на земеделските стопани да се възползват от тези нови вериги за създаване на стойност;
30. призовава за повече научноизследователска и развойна дейност по отношение на сортовете култури, които осигуряват допълнителни източници на протеини, имат кратък цикъл на производство и са подходящи за междинни култури в рамките на съществуващите сеитбообороти;
31. насърчава държавите членки да използват всички налични стимули по линия на ОСП, за да увеличат бобовите култури, включително обвързано с производството подпомагане, агроекологични мерки, консултантски услуги и нови секторни програми; счита, че освен това рекламните кампании за насърчаване на търсенето

на бобови култури за храна биха могли да бъдат важен фактор за стимулирането на производството в ЕС;

32. признава силния потенциал на конопа като устойчива протеинова култура и подчертава необходимостта от хармонизиране на нормативната уредба относно тази култура на равнището на ЕС, за да се улесни нейното отглеждане и преработването ѝ в храни и фуражи;
33. подчертава, че е важно да се прилагат стандартите за устойчивост към вносните продукти, да се защитава конкурентоспособността на европейските производители и да се осигурява прозрачна информацията за потребителите;
34. признава, че споразумението от Блеър Хауз (1992 г.) все още представлява значителна пречка за развитието на маслодайни култури в Европейския съюз и поради това счита за необходимо да се проучи възможността за преразглеждане на това споразумение;
35. подчертава, че европейският сектор на рибарството осигурява важен източник на устойчив, висококачествен протеин за употреба от човека под формата на прясна риба и че жизнеспособността на сектора на рибарството трябва да се поддържа;
36. подчертава ролята на устойчивото рибарство и сектора на аквакултурите за осигуряването на продоволствената сигурност и за всеки хранителен режим, базиран на здравословни и висококачествени протеини; подчертава, че устойчивите риболовни продукти и продукти от аквакултури могат да играят важна роля за изграждането на устойчива продоволствена система; призовава Комисията да гарантира, че предстоящата европейска стратегия за протеините признава ролята на секторите на рибарството и аквакултурите и необходимостта преходът към по-устойчив сектор на рибарството и аквакултурите да продължи, включително да се повиши хуманното отношение към животните в сектора на аквакултурите, което може да доведе до по-малко болести, по-малко използване на антибиотици и по-здрави екосистеми, като същевременно признава високите стандарти за устойчивост в ЕС; подчертава значението на включването на сектора в разработването на неговата стратегия за протеините;
37. подчертава, че ЕС е нетен вносител на продукти от риболов и аквакултури, тъй като почти 60% от общото потребление в ЕС се осигурява с внос; поради това счита, че е необходимо да се укрепят икономическата жизнеспособност и цялостната устойчивост на европейските сектори на рибарството и аквакултурите, като се вземат предвид техните три измерения (икономическо, екологично и социално), за да се намали нарастващата зависимост на ЕС от вноса; подчертава значението на устойчивите сектори на рибарството и аквакултурите за снабдяването с протеини в ЕС, и по-специално важната роля на рибарите, които се занимават с дребномащабен и непромишлен риболов, както и на събирачите на черупкови организми, както в ЕС, така и на други места;
38. подчертава, че редовната консумация на продукти от риболов и аквакултура е съществен компонент от един здравословен хранителен режим и че благодарение на полезните си за сърцето свойства консумацията на риба има голям потенциал за противодействие на болестите, свързани с начина на хранене, като например

сърдечносъдовите заболявания; поради това изразява загриженост относно намаляването на консумацията на риба в ЕС; призовава Комисията и държавите членки да засилят ролята на продуктите от риболов и аквакултура, особено от местни производители, в своите политики и програми в областта на храненето, като вземат предвид становищата на СЗО относно консумацията на храни от водни организми, по-специално чрез насърчаване на тяхното потребление сред конкретни групи, например младите хора, и дори чрез въвеждане или подобряване на тяхната консумация в училищата и в програми, насочени към преодоляването на специфични хранителни дефицити; припомня освен това, че Директива 2006/112/ЕО⁵ позволява на държавите членки да прилагат намалени ставки на ДДС за доставките на хранителни продукти и свързаните с тях услуги, и призовава държавите членки да се възползват от тази възможност по отношение на рибните продукти, като се имат предвид ползите от консумацията на риба;

39. счита, че устойчивата аквакултура е важен производител на протеини и че използването на водорасли като храна или фуражна добавка предлага потенциал за частично намаляване на емисиите от добитъка, както и че е добър източник на протеини за фураж; посочва, че водораслите и микроводораслите могат да представляват важен допълнителен източник на протеини като част от една устойчива система за производство на храни и призовава Комисията да включи това в европейската стратегия за протеините; посочва потенциала на иновациите и новите предприятия от гледна точка на създаването на нови рибни фуражи с по-нисък въглероден отпечатък и минимално въздействие върху биологичното разнообразие и че има нужда от допълнително намаляване на замърсяването от аквакултурите; подчертава, че по-нататъшното развитие и устойчивите иновации в сферата на производството на растителни протеини и допълнителни източници на протеини е начин за ефективно справяне с много от предизвикателствата, свързани с околната среда и климата, пред които са изправени секторите на рибарството и аквакултурите в ЕС;
40. подчертава, че аквакултурите и морските култури в ЕС могат да допринесат много повече, отколкото понастоящем, за устойчивото производство на храни и да осигурят по-здравословни, по-справедливи и по-устойчиви протеини, които зависят в по-малка степен от фуражи на основата на рибни продукти и които не използват фуражи, произведени от рибно брашно и от рибно масло, за които е използван улов от незаконен, нерегулиран и недеклаиран (ННН) риболов; подчертава необходимостта да се подобри хуманното отношение към водните животни, тъй като по-хуманното отношение предполага по-малко заболявания, по-малко използване на антибиотици и по-здрави екосистеми; приветства стратегическите насоки за по-устойчив и конкурентоспособен сектор на аквакултурите на ЕС за периода 2021 – 2030 г. и посочва необходимостта от наблюдение и насърчаване на изпълнението на реформите, определени в многогодишните стратегически планове за развитието на аквакултурите, с цел максимално увеличаване на устойчивото производство; отново отправя исканията си във връзка с осигуряването на стабилна, надеждна, предвидима, рационализирана и благоприятна за бизнеса правна рамка, която подкрепя

⁵ Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност. ОВ L 347, 11.12.2006 г., стр. 1.

развитието на устойчиви аквакултури;

41. подчертава, че насекомите, при условие, че отговарят на високи изисквания за безопасност, следва да се разглеждат като полезен кръгов алтернативен източник на протеини, особено за органичното и конвенционалното хранене на животните, който ще допринесе за намаляване на дефицита на протеини в ЕС и за увеличаване на кръговостта в селското стопанство; признава, че ненужната регулаторна тежест възпрепятства развитието на кръгово и устойчиво селско стопанство, например забраната за използване на биоразградими отпадъци като фураж за насекоми или за ферментация на протеини; подчертава, че интересът към това производство нараства и след като се постигнат икономии от мащаба, производствените разходи ще намалее; изразява загриженост във връзка с високите енергийни изисквания на широкомащабното отглеждане на насекоми и подчертава, че трябва да се анализират последиците за околната среда, здравето, хуманното отношение към животните, както и социалните и икономическите последици;
42. счита, че разрешенията, издадени по силата на законодателството в областта на новите храни, следва да се основават на гаранциите за безопасността на продукта и че трябва да се вземе предвид тяхното въздействие върху човешкото здраве и околната среда в съответствие с принципа на предпазливост; подчертава, че процесът на издаване на разрешения трябва да бъде по-прозрачен и по-ефикасен, без да се понижават високите стандарти за безопасност на храните; подчертава, че трябва да се следва подходът „Едно здраве“ по отношение на разработването на производството на нови протеини и че трябва да се спазва съответното законодателство в областта на околната среда и хуманното отношение към животните;
43. призовава Комисията да представи всеобхватна оценка на въздействието на новите храни за консумация от човека с оглед на европейския селскостопански модел, обществото, човешкото здраве, околната среда и икономиката; подчертава, че следва да се вземе предвид принципът на предпазливост;
44. отбелязва, че храните на основата на клетки, които се произвеждат на базата на отглеждането на клетки, изолирани от растения и животни, поставят етични, социални, екологични и икономически предизвикателства и че Регламентът относно новите храни⁶ не е пригоден за целта; подчертава, че трябва по-добре да се отразят интересите и очакванията на потребителите;
45. призовава Комисията да гарантира, че храните в ЕС произхождат от устойчиви селскостопански системи; припомня връзката между устойчивото производство на храни, природата, земеделските стопани и развитието на селските райони и

⁶ Регламент (ЕС) 2015/2283 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година относно новите храни, за изменение на Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 258/97 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 1852/2001 на Комисията (Текст от значение за ЕИП), [OБ L 327 11.12.2015, стр. 1.](#)

подчертава добавената стойност и екосистемните услуги, предоставяни от земеделските стопани;

46. призовава за повече научноизследователска и развойна дейност в областта на безопасността и устойчивото производство на протеини в ЕС и на тяхното въздействие на базата на подхода „Едно здраве“; подчертава спешната необходимост от публични и частни научни изследвания, научноизследователска инфраструктура, демонстрационни съоръжения, за да се развие една устойчива система на ЕС за протеини; подчертава важната роля на научноизследователските институти в Европейския съюз за подобряване на ефикасността и повишаване на устойчивостта на продоволствената система на ЕС;

Холистичен подход, който обхваща цялата верига за създаване на стойност в областта на храните

47. подчертава, че е необходима по-добра координация и сътрудничество между заинтересованите страни по веригата на доставки, по цялата верига за създаване на стойност, за да се преодолеят настоящите различия между земеделските стопани, преработвателите и търговците на дребно; подчертава, че следва активно да се насърчава по-тясно колективно сътрудничество между участниците, особено чрез организациите на земеделските стопани и селскостопанските кооперативи, с оглед формирането на вериги с по-висока добавена стойност;
48. призовава във връзка с това държавите членки и заинтересованите страни да използват всички налични разпоредби, предвидени в Регламента за ООП⁷, за създаването на ефикасни и иновативни вериги; приканва заинтересованите страни да разработят договори, за да планират производството в дългосрочен план; счита, че организациите на производителите, по-специално кооперациите, както и междуотрасловите организации, следва да играят ключова роля за изграждането и укрепването на веригите на стойността в областта на протеините;
49. подчертава значението на приемането от страна на потребителите и информирането на потребителите; подчертава, че производството на растителни и алтернативни протеини трябва да отговаря на очакванията на потребителите, което предполага допълнително подобряване на функционалните характеристики на тези протеини, по отношение на вкус, консистенция, хранителна стойност и цена;
50. счита, че потребителите стават по-осведомени по отношение на храната, която консумират, и начина на нейното производство; повтаря призива си за предоставянето на повече информация на потребителите относно въздействието върху околната среда на различните хранителни продукти, включително протеините, както и информацията относно тяхното производство, за да се допринесе за една справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система; приветства намерението на Комисията, изразено в стратегията „От фермата до трапезата“, да разшири изискването за задължително обозначение на

⁷ Консолидиран текст: Регламент (ЕС) № 1308/2013 от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007. [OB L 347, 20.12.2013 г., стр. 671.](#)

произхода или мястото, от което идват продуктите, така че да се включат и допълнителни продукти;

51. подчертава, че количеството растителни протеини, произведени по устойчив начин в ЕС, няма да се увеличи при липса на пазарно търсене или адекватни печалби за земеделските стопани; счита, че целенасочената публична подкрепа, като например екосхемите, би могла да повиши рентабилността на отглеждането на култури; настоятелно призовава участниците на пазара да разработят техники за определяне на съдържанието на протеини и качеството им в зърнените храни, протеиновите растения и фуражите, за да се отрази по-добре стойността на протеините; подчертава, че повишаването на прозрачността на пазара може да подобри функционирането на пазара, да намали отпадъците и да спомогне за по-кръгов сектор на храните; счита, че стратегиите на политиката и законодателните рамки следва да стимулират тези пазари; подчертава, че производството на растителни протеини с по-ниско съдържание на протеини продължава да бъде от съществено значение, наред с производството на високопротеинови култури, и че развитието на тези източници следва да се ръководи от принципа на положителен масов баланс по отношение на сухото вещество и протеините;
52. счита, че хранително-вкусовата промишленост е неразделна част от кръговата верига за създаване на стойност в областта на протеините, тъй като тя създава възможност за получаването на по-голяма стойност от протеиновите култури; подчертава необходимостта да се повиши капацитетът за преработване на растителни протеини; счита, че е важно преработвателната промишленост да картографира своите потоци от отпадъци, така че да може да им се даде количествено изражение и да се засили тяхната кръговост;
53. припомня целта на стратегията „От фермата до трапезата“ за намаляване на разхищението на храни с 50%, което отчасти би могло да бъде постигнато чрез по-къса и по-ефикасна продоволствена верига на доставки и по-кръгов селскостопански сектор и по-кръгов сектор на производство на храни, в които биоразградимите отпадъци се считат за ресурси, а не за отпадъци; отново заявява, че осигуряването на устойчив поминък за първичните производители е от решаващо значение за постигането на целите на стратегията „От фермата до трапезата“;
54. подчертава, че е важно да се намали изхвърлянето на улов като средство за избягване на разхищението на храни; в тази връзка повтаря призива от своята резолюция от 18 май 2021 г.⁸ за определяне на търговски и/или благотворителни възможности с цел възможно най-добро използване на неизбежния или нежелан улов под минималния референтен размер за опазване, като същевременно се насърчават риболовните техники, които избягват и намаляват този улов, доколкото е възможно; подчертава в този контекст, че е необходимо да се предотврати създаването или разрастването на вторичен пазар на морски храни;

⁸ Резолюция от 18 май 2021 г. относно осигуряване на постигането на целите на задължението за разтоварване съгласно член 15 от общата политика в областта на рибарството, [ОБ С 15, 12.1.2022 г., стр. 9.](#)

55. подчертава, че много земеделски стопани не разполагат с необходимите знания, за да отглеждат ефективно бобови култури; припомня необходимостта от насърчаване на системи за знания и иновации в селското стопанство, както и споделянето на знания и обучението, които позволяват на всички участници във веригата на доставки на храни да станат устойчиви, наред с другото, чрез ускоряване на иновациите и на трансфера на знания; призовава Европейската комисия да създаде лесно достъпна онлайн платформа за обмен на примери за най-добри практики и информация за производството на растителни и животински протеини;
56. подчертава, че са необходими действия на всички равнища, за да се увеличи устойчивото производство на протеини, особено местното производство на растителни протеини, чрез подпомагане на земеделските стопани, особено на малките и средни стопанства и семейните стопанства; съответно призовава държавите членки да въведат и да увеличат подкрепата за инвестициите и научните изследвания на системно, бизнес и производствено равнище, например чрез осигуряване на инвестиционна подкрепа за веригата на преработване;
57. счита, че обществените поръчки следва да стимулират по-устойчиво производство и потребление на протеини;

Конкретни политически действия

58. призовава Комисията да предложи следните политически действия:
- i. регламент за фуражните добавки, който насърчава стабилността и иновациите при производството на фуражни добавки;
 - ii. подходяща законодателна рамка за оценяване на заявленията за издаване на разрешения относно храни на основата на клетки, която да взема предвид етичното, социалното, здравното, екологичното и икономическото измерение на тези продукти;
 - iii. документ, съдържащ научни и технически насоки, който допълва административния документ с насоки относно изготвянето и подаването на заявления за нови храни с цел изясняване на процеса на разрешаване, като същевременно се осигуряват най-високи гаранции и стандарти за безопасност на храните и подходяща оценка на потенциалните рискове при консумацията от човека в съответствие с принципа на предпазливост;
 - iv. директива относно страничните продукти, която позволява повече видове биоразградими странични продукти да се считат за фуражи и която позволява да се използват и транспортират остатъци от производството на храни;
 - v. рамка за енергията от възобновяеми източници, която осигурява дългосрочно, устойчиво и стабилно регулиране на използването за целите на производството на биоенергия на странични потоци от извличането на растителни протеини, потоци от селскостопански остатъци и от отпадъци от

производството на храни, като същевременно се отдава приоритет на производството на храни и фуражи върху плодородна земеделска земя;

- vi. директива за енергийното данъчно облагане, която предвижда ясни и дългосрочни правила за данъчно облагане и стимулира производството на всички биогорива;
- vii. регламент относно нови геномни техники, който позволява приемането на нови техники за отглеждане, без да се засилва господстващото положение на пазара и като се вземат предвид конкретните потребности от иновации на европейските МСП;
- viii. рамка за сертифициране на поглъщането на въглерод, която дава възможност за практики за въглеродно земеделие, свързани с отглеждането на богати на протеини култури, като същевременно се осигурява допълнителен доход на земеделските стопани;
- ix. комбинация от правила на общата селскостопанска политика, която осигурява стабилна рамка, гъвкави управленски практики и като цяло стимули за производството на богати на протеини култури и по-богата на протеини реколта на култури, пасища и бобови култури; производството на богати на протеини култури следва да се стимулира в рамките на настоящата ОСП и чрез екосхеми; Комисията следва да разгледа възможността да разреши отглеждането на богати на протеини хранителни култури върху земи под угар, като същевременно се спазват строги екологични правила; Комисията следва да представи документ с насоки с най-добри практики при прилагането на ОСП, за да се подобри отглеждането на устойчиви богати на протеини култури, като протеинови растения и бобови растения, заедно с пътна карта относно стратегиите за по-силни връзки между животновъдството и регионалния фуражен потенциал;
- x. регулаторна рамка за устойчиво използване на продукти за растителна защита, която позволява също така мониторинг и научни изследвания на появата, развитието и разпространението на вредители и патогени, застрашаващи успешните добиви на богати на протеини култури;
- xi. ясна стратегия за финансиране на научноизследователска и развойна дейност, за да се насърчава и стимулира разработването на алтернативни мерки за растителна защита, свързани с технически иновации, например прецизно земеделие или използване на роботизация, полезни насекоми и нискорискови пестициди;
- xii. научнообоснован и доброволен етикет в законодателната рамка за устойчиви продоволствени системи, даващ възможност за сравнение на отпечатъка на храните върху околната среда и подобни изисквания за фуражите, които да са научно базирани на действителни продуктови данни;
- xiii. счетоводен баланс на протеините в храните;
- xiv. регламент за страничните животински продукти, който, докато продължава да

прилага високи равнища на безопасност за преработените селскостопански продукти, дава възможност за използване като фуражи на повече продукти, които вече не се използват за храна, както и на съставки от рибен произход;

- xv. комбинация от правила за възлагане на обществени поръчки, която улеснява определянето на минимални изисквания за устойчивост;
- xvi. ясна дългосрочна стратегия за финансиране на научноизследователската и развойната дейност, включително финансови стимули за насърчаване и стимулиране на произведения по устойчив начин протеини, особено растителни и животински протеини, за храни и фуражи в ЕС, като се използва и отключва потенциалът на „Хоризонт Европа“, Фонда за иновации, програмата LIFE, EIT – Храни и друго релевантно финансиране от ЕС за технологии в областта на храните и развитието на селското стопанство;
- xvii. в краткосрочен план временна дерогация с достатъчна правна сигурност, за да се гарантира, че може да използва RENURE (азот, добит от оборски тор), а в дългосрочен план законно прилагане на критериите за RENURE, разработени от Съвместния изследователски център въз основа на научни критерии, чрез класифицирането му като химически тор съгласно Директивата за нитратите⁹;
- xviii. продължаване на подкрепата за научните изследвания, насочени към подобряване на устойчивостта на системите за отглеждане на селскостопански животни, особено по отношение на използването на негодни за консумация съставки и странични продукти във фуражите;
- xix. изменение на приложение III към Директивата за нитратите, за да се улесни използването на ферментационния продукт от органични отпадъци, получени от анаеробното разграждане на оборски тор;
- xx. рамка за свързване на производството на растителни протеини с Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (FEAD);
- xxi. политики, гарантиращи, че вносът на протеини отговаря на сравними стандарти за производство и качество от гледна точка на тяхното въздействие върху здравето и околната среда, за да се избегне изместването на въглеродни емисии, да се повиши конкурентоспособността на производителите от ЕС спрямо производителите извън ЕС и да се гарантират по-високи стандарти в световен мащаб;
- xxii. европейска стратегия за пашата с цел насърчаване на екстензивната паша там, където тя отговаря на регионалните условия и контекст, проучване на потенциала и потребностите от земя в целия ЕС на протеиновите и маслодайните култури, които могат да се отглеждат в ЕС, и проучване на въздействието от въвеждането на фючърсен пазар на протеинови култури, за да се даде възможност на земеделските стопани да управляват своите

⁹ Директива 91/676/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници, [ОВ L 375, 31.12.1991 г., стр. 1.](#)

рискове;

xxiii. аналитично проучване за наличното на пазара пространство за протеини, което да бъде представено от Комисията;

xxiv. повече научни изследвания в сферата на оценките на хранителната стойност на жизнения цикъл на храните;

o

o o

59. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Протеините са същностни и незаменими съставки за балансирана и здравословна диета, за храненето на хората и храненето на животните. Растителните протеини също са от решаващо значение за прехода към устойчиви продоволствени системи, докато увеличеното отглеждане на бобови култури и пасища допринася за по-устойчиво и диверсифицирано селско стопанство и намалява нуждата от използване на торове.

Освен това преработката на протеинови култури и пасища в шрот с високо съдържание на протеини генерира маслодайни странични продукти, които могат да допринесат за кръговата икономика и да се използват за консумация от човека, възобновяема енергия, торове, фуражи или за производството на зелени химикали. Растителните протеини също допринасят за намаляване на емисиите на парникови газове.

Поради това се очаква търсенето на протеини да нараства непрестанно както в световен мащаб, така и в рамките на ЕС. Производството на протеини в ЕС е голямо; например ЕС произвежда 77% от протеините, използвани за фуражи. Въпреки това в Съюза има недостиг на богати на протеини растения, в резултат на което само 29% от високопротеиновите фуражи, необходими за балансиране на хранителните дажби на добитъка, произхождат от ЕС. В същото време пандемията от COVID-19 и руското нашествие в Украйна предизвикаха драматични последици за световната търговия и показаха ясно, че ЕС трябва да диверсифицира своите вериги за доставки на храни, както се посочва във Версайската декларация.

Следователно става ясно, че е необходима всеобхватна стратегия на ЕС за протеините, която следва да даде възможност за увеличаване на производството на протеини в Съюза в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план. Докладчикът счита, че стратегията за протеините следва да се основава на следните пет стълба:

1. Визия за увеличаване на производството на протеини в ЕС

Производството на протеини трябва да бъде признато като ключов аспект от продоволствената система на ЕС, като същевременно следва да се насърчава устойчивото развитие на всички възможни източници на протеини. Зависимостта от един или няколко доставчици следва да бъде намалена.

2. По-добри условия за производство на протеини в ЕС

Земеделските стопани трябва да бъдат в центъра на стратегията за протеините. Конкурентоспособното селско стопанство зависи от устойчиви суровини, като фуражни добавки, добър растителен материал, торове и здрави почви.

По-специално са необходими добри растителни материали, за да се увеличи производството на растителни протеини. Освен това често практиките на отглеждане и използване на богати на протеини култури изискват нови начини на управление и сътрудничество между земеделските стопани.

3. Разработване на растителни протеини и алтернативни протеини за храни и фуражи

Развитието на сектора на растителните протеини ще бъде от полза за европейските земеделски стопани, за качеството на почвите, биологичното разнообразие, климата и човешкото здраве. Политиките на стратегията за протеините трябва да създадат еднакви условия между участниците и продуктите. Изключително важно е да се даде тласък на научноизследователската и развойната дейност в сферата на растителните и алтернативните протеини.

4. Холистичен подход, който обхваща цялата верига за създаване на стойност в областта на храните

Без пазарно обусловено търсене производството на протеини в ЕС няма да се увеличи. Поради това е нужно участниците във веригата на доставки да се координират по-добре помежду си и да си сътрудничат, за да се преодолеят съществуващите различия между земеделските стопани, преработвателите и търговците на дребно.

5. Конкретни политически действия

Докладчикът предлага Комисията да представи поредица от политически действия, сред които:

- Законодателни мерки като регламент за фуражните добавки, който да способства за стабилността и иновациите в сферата на фуражните добавки; законодателство в областта на новите храни, което опростява и ускорява процеса на издаване на разрешения; директива за отпадъците, която разширява видовете биоразградими отпадъци, които се считат за фуражи; директива за енергията от възобновяеми източници, която позволява дългосрочно стабилно регулиране на производството на биогорива; регламент относно новите геномни техники; комбинация от правила на ОСП, които осигуряват стимули за производството на богати на протеини култури, пасища и бобови култури;
- Други политически мерки като счетоводен баланс на протеините в храните; рамка за по-голяма толерантност към техническите трудности, като същевременно се поддържат високи равнища на безопасност на преработените селскостопански продукти (ППП); ясна стратегия за финансиране на научноизследователската и развойната дейност за насърчаване на навлизането на пазара на растителни протеини за храни и фуражи в ЕС.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ОТ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	19.9.2023
Резултат от окончателното гласуване	+: 34 -: 9 0: 3
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Dacian Cioloș, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Paola Ghidoni, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Bronis Ropé, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Rosanna Conte, Peter Jahr, Petros Kokkalis, Tilly Metz, Michaela Šojdrová, Irène Tolleret, Emma Wiesner

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

34	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Ivan David
NI	Dino Giarrusso
PPE	Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Ulrike Müller, Irène Tolleret, Emma Wiesner, Asger Christensen
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli

9	-
ID	Angelo Ciocca, Rosanna Conte, Paola Ghidoni
S&D	Maria Noichl
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Tilly Metz, Bronis Ropé

3	0
ID	Gilles Lebreton
The Left	Petros Kokkalis, Eugenia Rodríguez Palop

Легенда на използваните знаци:

+ : „за”

- : „против“

0 : „въздържал се“: